

► el lector entrevista

Tu pots ser el següent entrevistador: diariobert@diariandorra.ad SMS 477

Jaume Bartumeu

CAP DE GOVERN

“Haurem d'anar a una seguretat social més a l'espanyola”

Jaume Bartumeu rep al seu despatx quatre ciutadanes amoïnades per la situació econòmica i l'accés a les prestacions i ajuts públics.

► **LOLA GONZÁLEZ.** Als 65 anys en portaré 49 treballant. Com pot ser que la meua pensió sigui només de 600 euros?

Les pensions mínimes s'haurien de situar al nivell del salari mínim, però no li puc respondre perquè no conec el seu cas.

► **ISABEL RODRÍGUEZ.** Com a família nombrosa amb tres fills, ens costa arribar a final de mes. Tenen pensat algun ajut?

El ministeri estudia la qüestió, però jo no us vull enganyar, no serà ja. Estem molt atrapatats pel canvi de la llei de la CASS i hi ha un problema econòmic molt important. Sóc conscient de la realitat com a pare amb dos fills. Tot i que tinc una situació privilegiada, sé que és car viure a Andorra.

► **ANDREA VARELA.** Per què no es permet als immigrants qualificats ser professionals liberals?

Les professions liberals, i en sóc membre tot i que ara no exerceixo, són, a tot arreu, lobbies tancats molt proteccionistes. Els fa por obrir el mercat. I crec que s'equivoquen. Però per canviar-ho s'ha de canviar la llei. Quan l'anterior Govern va fer la Llei d'obertura a la inversió estrangera, em van venir a veure a tots els col·legis i no n'hi va haver cap que no fes de lobby per impedir que s'obris.

► **L. GONZÁLEZ.** Fa anys que es parla de la paga extra. La situació ara no es la idònia, però per què mai no s'ha portat a terme? Perquè no hi havia una majoria al Consell que la volgués. Encara és més injust quan a l'administració es cobra. No ho trobo nor-

Bartumeu a l'esquerra, va rebre Rodríguez, Garcia, González i Varela al seu despatx, on el van entrevistar.

Andrea Varela

Psicòloga clínica
45 anys, la Massana.

Raquel Garcia

Secretària de direcció
33 anys, Escaldes.

Lola González

Encarregada de neteja
57 anys, Escaldes.

Isabel Rodríguez

Secretària
37 anys, Andorra la Vella

mal, però també és veritat que la crisi fa que tots els representants dels empresaris es queixin d'uns marges molt reduïts, i no vulguin més càrregues socials, i segur que veurien amb molta dificultat d'acceptar una reivindicació que a mi em sembla totalment justa.

► **RAQUEL GARCIA.** Estic a l'associació UTA, de nens amb discapacitats, i s'està lluitant per tenir psicòlegs especialitzats. Voldria saber si ho preveuen?

El ministeri està fent un balanç de les deficiències i, en paral·lel, negocia amb la sanitat catalana, per poder arribar a un acord al voltant de l'hospital hispano-francès que es fa a Puigcerdà. Així, especialistes, que potser serien molt costosos, podrien

treballar fent rotacions a Andorra, la Seu o Puigcerdà.

► **I. RODRÍGUEZ.** Per què cal esperar 20 anys per ser andorra?

Això és política pura i dura. Quan es van posar els 20 anys de residència va ser perquè els conservadors no volien obrir gaire el ventall de la nacionalitat. Com menys gent vota menys possibilitats de canvi. Estem disposats a reduir-ho. El nostre programa parla de 15. Crec que encara són molts, i ho voldríem situar a 10, però no veig que avui hi hagi una voluntat política. Però tenim la doble nacionalitat. Cada cop hi ha més andorrans amb passaport espanyol, i això és un suïcidi. La millor manera que només n'hi hagi una és reduir terminis.

► **I. RODRÍGUEZ.** Es volen posar nous impostos, però ara és més econòmic anar a la Seu a comprar la verdura.

És el món al revés, però això és culpa dels marges de benefici i de la cadena d'intermediaris. Els impostos serveixen perquè l'Estat presti serveis i per respondre a l'obligació que té d'ajudar els que ho necessiten. Però avui no són justos. Perquè jo guanyo probablement més que vostè i pagueu el mateix. Volem introduir un únic impost general indirecte, que volem reduir al 5,5% i això ha de permetre abaratir molts dels productes que compra el consumidor.

► **I. RODRÍGUEZ.** Els meus nens van a l'Escola andorrana. Tin-

dran problemes quan vulguin estudiar o treballar a Espanya?

Està pràcticament resolta la convalidació del batxillerat, però aquest no és el problema, sinó la relació amb Europa. No som ciutadans comunitaris. Els nostres fills no poden fer d'advocat ni de metge liberal a Espanya. Cal solucionar-ho amb l'acord amb la UE. La reforma fiscal permetrà als empresaris andorrans fer coses a Espanya, sense estar castigats fiscalment, i la llibertat d'instal·lació de professionals, però ha de ser recíproc.

► **L. GONZÁLEZ.** La paga de solidaritat serà per a sempre?

S'ha de mantenir, però necessitem diners.

► **I. RODRÍGUEZ.** És normal que la CASS tingui dèficit quan som una població jove. Ni tan sols pots estar de baixa. Jo tinc una invalidesa i he de continuar treballant? Cobrem la pensió?

L'Estat té l'obligació d'assumir les pensions. Entre molts maldecaps hem descobert que el dèficit està fora de control. Una part ve del nombre exagerat de baixes. Hi ha gent que n'abusa. Un altre problema és que no estem en condicions d'aguantar el cost enorme de la lliure elecció d'hospital de categoria de fora. Haurem d'anar a un model de seguretat social més a l'espanyola i això causarà molt dolor econòmic als agents del sistema, però no podem aguantar més. No aixecarà ni onades d'entusiasme ni generarà aplaudiments, però s'ha d'explicar que la situació està molt malament i ho hem de tallar.

► **I. RODRÍGUEZ.** Però paguen justos per pecadors.

El sistema és injust. Som de les poques seguretats socials del món que no limitem per dalt el que es cobra. Algú que guanyi una fortuna pot cobrar una fortuna de pensió i això també s'ha de limitar.